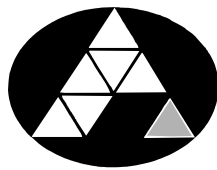

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilu

Reeta Räsänen

SANEERAUS- JA SISUSTUSSUUNNITELMAT KESÄMÖKEILLE

Opinnäytetyö
Toukokuu 2012

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Kevät 2012
Muotoilun koulutusohjelma

Sirkkalantie 12
80100 JOENSUU
p. (013) 260 6890

Tekijä
Reeta Räsänen

Nimeke
Saneeraus- ja sisustussuunnitelmat kahdelle kesämökille

Toimeksiantaja
Raimo Saarelainen

Tiivistelmä

Opinnäytetyön toiminnallisena lähtökohtana on asiakastyönäni tekemäni kahden 1960-luvulla rakennetun kesämökin saneeraus- ja sisustussuunnitelmat. Suunnitelmien avulla mökit saatetaan nykypäiväisiksi mukavuustasoltaan ja sisustukseltaan asiakkaiden toiveiden mukaisesti.

Työssä selvitetään kesämökkikulttuurin historiaa Suomessa ja sen eri vaiheita arkkitehtuurin, sisustuksen ja tapojen kannalta. Muutokset mökkikulttuurissa tulevat ilmi myös tekemissäni suunnitelmissa. Tietopohjana on käytetty alan kirjallisuutta, omaa tietopohjaa ja ammattilaisilta saatua tietoa.

Suunnitelmat sisältävät muutetut pohjapiirrokset, tarvittavat julkisivupiirrokset sekä tiedot käytettävistä pintamateriaaleista, kalusteista ja värimaailmasta. Suunnitelmien lisäksi työ sisältää kuvat toisen mökin valmistuneesta saneerauksesta ja pohdinnat muutosten toimivuudesta.

Kieli
suomi

Sivuja
36 + 6 liitettä

Asiasanat
Kesämökki, saneeraus, sisustussuunnittelu

 <p>NORTH KARELIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES</p>	<p>THESIS Spring 2012 Degree Programme in design Sirkkalantie 12 FIN 80100 JOENSUU FINLAND Tel. 358-13-260 6890</p>
<p>Author Reeta Räsänen</p>	
<p>Title Renovation plan and interior design for two summerhouses</p> <p>Commissioned by Raimo Saarelainen</p>	
<p>Abstract</p> <p>The starting point for this thesis is a commission to make a renovation plan and an interior design for two summerhouses built in 1960s. The purpose for these renovation and interior plans was to increase the level of comfort in the summerhouses and to modernise the interiors according to the customer's wishes.</p> <p>The thesis clarifies the culture of summerhouses in Finland, its history and periods in terms of architecture, interior design and habits. Changes in the summerhouse culture also appears in the plans. The theoretical framework for the topic is based on renovation and interior design literature, on the author's own knowledge and on information received from professionals.</p> <p>The plans include revised layouts, all the necessary elevations and information on the materials, furniture and colors used. Besides the plans, the thesis includes pictures of the completed renovation of one of the summerhouses and reflection of its functionality.</p>	
<p>Language Finnish</p>	<p>Pages 36+6 appendices</p>
<p>Keywords</p> <p>Summerhouse, renovation, interior design</p>	

Sisältö

1. Johdanto.....	5
2. Viitekehys ja toiminta-asetelma.....	6
2.1 Viitekehys.....	6
2.2 Toiminta-asetelma	7
3. Kesämökit Suomessa ennen ja nyt	8
3.1 Huvilakausi	8
3.2 Mökkikulttuurin alku	9
3.3 Mökkirakentamisen huippuvuodet	10
3.4 Mökkikanta 2000-luvulla.....	11
4. Saneerauskohteet	14
4.1 Kesämökki Tuusniemi	14
4.1.1 Lähtökohdat	14
4.1.2 Suunnitelmat	17
4.1.3 Saneerauksen toteutus.....	19
4.1.4 Pohdinnat saneerauksen jälkeen	26
4.2 Kesämökki Kitee.....	27
4.2.1 Lähtökohdat	27
4.2.2 Suunnitelmat	31
5. Johtopäätökset.....	33
Lähteet.....	36

1. Johdanto

Suomalainen unelma kesämökistä järvenrannalla on kahden viimeisen vuosisadan aikana saanut uusia piirteitä ja perusmielikuva mökistä on muuttunut paljon suuntaan ja toiseen. 1800-luvun alusta nykypäivään mahtuu monenlaista huvilaa ja mökkiä, mökkirakentamisen lasku- ja nousukausia ja uusia ilmiöitä. Mökkeily ja mökin omistaminen on yleistynyt vuosisatojen myötä niin, että lähes jokainen suomalainen on ainakin viettänyt vapaa-aikaansa jonkinlaisella mökillä, jos ei sitä itse omista.

Viime vuosina mökkien sisustamis- ja saneerausinto on noussut näkyvästi esille erilaisien mökkeihin erikoistuneiden lehtien ja kirjojen sekä tv-ohjelmien myötä. Vanhat mökit halutaan saattaa nykypäivän mukavuuksien mukaisiksi ja mökkejä sisustetaan kuten koteja. Mökkeihin panostetaan jopa enemmän kuin ykkösasuntoon, ja yhä useampi mökki on tai siitä tehdään talviasuttava kakkoskoti.

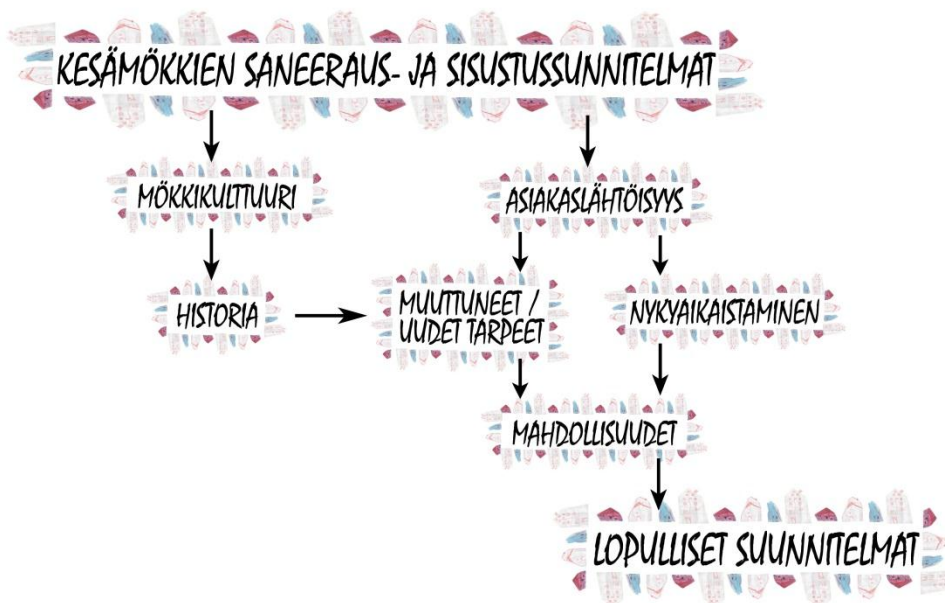
Opinnäytetyössäni perehdyn suomalaiseen mökkeilyhistoriaan ja kulttuuriin arkkitehtuurin, sisustuksen ja tapojen näkökulmasta. Opinnäytetyöni lähtökohtana ovat kahden mökin sisustus- ja saneeraussuunnitelmat. Molemmat mökit ovat lautarakenteisia 1960-luvulla rakennettuja järvenranta mökkejä. Toiseen mökeistä oli asennettu rakentamisen jälkeen aurinkopaneelijärjestelmä, mutta muita remontteja mökkiin ei ole tehty. Mökki oli ollut samalla omistajalla toistakymmentä vuotta ja muuttuneiden tarpeiden myötä olivat muutokset tarpeen. Toinen mökeistä oli laajennettu 1980-luvulla ja sauna oli muutettu pieneksi makuutilaksi. Samalla mökki oli liitetty sähköverkkoon. Saneeraus tuli aiheelliseksi uuden omistajan erilaisten tarpeiden myötä.

2. Viitekehys ja toiminta-asetelma

2.1 Viitekehys

Visuaalisen viitekehysten avulla kuvaan mökkien sisustussuunnitteluprosessia kokonaisuudessaan (kuva 1). Lähtökohtana opinnäytetyölleni on ollut kaksi erillistä saneeraus- ja sisustussuunnitelmaa yksityisille kesämökeille. Mökit ovat 1960-luvulla rakennettuja ja osittain jo aiemmin saneerauksilla nykyaikaistettuja. Asiakkaiden tarpeet, toiveet ja mieltymykset antavat yhdessä mökin ominaisuuksien ja mahdollisuuksien kanssa pohjan ja suunnan suunnittelulle ja lopputulokselle.

Perehtyminen suomalaisen mökkikulttuurin arkkitehtuuriin ja sisustukseen 1800-luvulta 2000-luvulle tuo esiin muutokset, joita mökkeilyssä on tapahtunut. Tiedot antavat pohjaa vanhojen mökkien saneeraukseen ja mahdollisiin muutoksiin nykypäivää ajatellen.

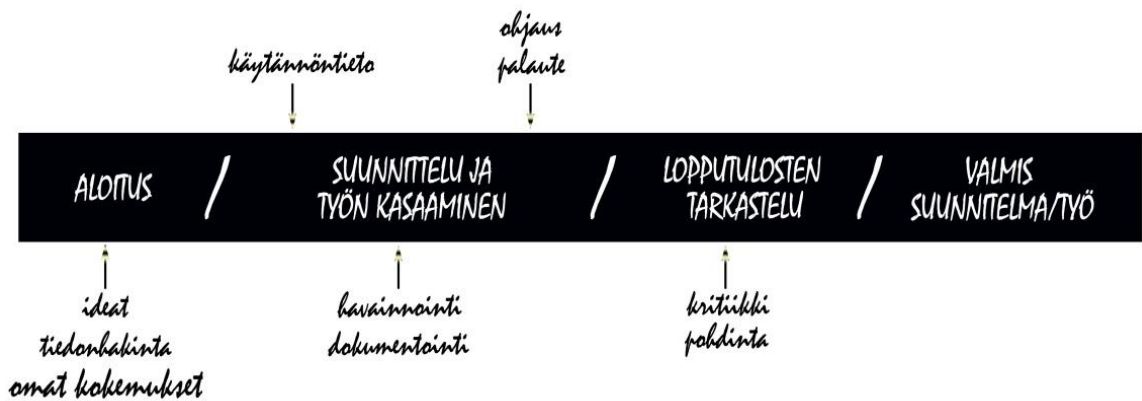

Kuva 1. Visuaalinen viitekehys

2.2 Toiminta-asetelma

Kesämökkien saneeraus- ja sisustussuunnitelmat tein keväällä 2011 ja keväällä 2012. Tiedonhankintaa tein molempien mökkien sisustussuunnitelmien kokoamisen aikana, liittyen mökkien saneerausmahdollisuuksiin ja sisustukseen sekä keväällä 2012 keskittyen enemmän suomalaisen mökkikulttuurin piirteisiin ja toimintatapoihin eri vuosikymmenillä. Toiminta-asetelma esitetty kuvassa 2.

Etsin tietoa mökkien ja huviloiden historiasta, mökkeily tavoista suomessa sekä tilastotietoa liittyen mökkeilyyn. Tiedonhankinta koostuu kirjoista, graduista, lehdistä ja internetlähteistä sekä omasta tietopohjasta. Internetlähteiden valinta on tehty julkaisijan luotettavuuden mukaan.

Kuva 2. Toiminta-asetelma.

3. Kesämökit Suomessa ennen ja nyt

Kesämökillä tarkoitetaan kiinteästi sijaintipaikalleen rakennettua vapaa-ajan asuinrakennusta tai asuinrakennusta, jota käytetään loma- tai vapaa-ajan asuntona. Liiketoimintaa palvelevia lomamökkejä, lomakyläjen rakennuksia ja siirtolapuutarhamökkejä ei lueta vapaa-ajan asuinrakennuksiksi. Kesämökeiksi luetaan kaikki rakennukset, joiden käyttötarkoitus vuoden viimeisenä päivänä on vapaa-ajan asuinrakennus tai joita ko. ajan-kohtana käytetään vapaa-ajan asuntona. (Tilastokeskus 2010.)

3.1 Huvilakausi

Kesämökkien varhaisimpana muotona ovat olleet 1800-luvun varakkaamman porvariston kesähuvilat. Suurikokoiset ja koristeelliset huvilat olivat tarkoitettu vapaa-ajan viettoon kesällä. Kaupunkiasunnoista muutettiin asumaan huviloille kesäkuukausien ajaksi. Mukaan lähti koko perhe ja palvelijat sekä usein myös huonekalut. Kesähuvilan omistaminen oli varakkaan yläluokan etuoikeus ja ne ilmaisivatkin omistajiensa statusta. Yleisimpiä huvilat olivat rannikkoseuduilla ja vanhimpien kaupunkien lähistöillä, muualla Suomessa oli harvinaisempaa hankkia kesähuvilaa ennen 1800-luvun puoliväliä (Kauppinen 1998, 12.)

1920-luvulla huviloita hankkivat myös keskituloiset virkamiehet, toimihenkilöt sekä vähitellen työväestö. 1920- 30-luvun vaihteessa loma-asunnoilla alettiin viettää myös lyhyempiä ajanjaksoja kerrallaan, iltaisin ja viikonloppuisin. Tämän myötä myös kesäasumukset osittain muuttuivat pienemmiksi ja vaatimattommiksi. Huviloiden määrä 1900- luvun alussa oli runsaat 1000, itsenäistymisen aikaan noin kolme tuhatta ja 1940 luvulle tultaessa huviloita oli jo yli 20 000. (Tilastokeskus 2007.)

3.2 Mökkikulttuurin alku

Todellinen mökkeilykulttuuri alkoi 1940-luvulla, kun kesämökkien yleistyminen nopeutui ensimmäisen kerran. Kaupunkilaisten esimerkkiä seuraten huviloita alkoivat hankkia myös teollisuuskeskuksien ja maaseututaajamien vauraampi väki. Vapaa-aika lisääntyi vuoden 1946 lomalain myötä ja lomaa kertyi työvuoden aikana 12 päivästä kuukauteen. (Suomalaisen arjen historia 2008, 177.) Huviloita alettiin kutsua yhä useammin mökeiksi, kun koristeellisten ja suurten huviloiden sijaan korostettiin käytännöllisyyttä ja yksinkertaisuutta. Mökkien koot pienenivät ja keskityttiin enemmänkin ulkoilmaelämään. Saunamökit olivat 1940- 50-luvuilla yleisin mökkityyppi kevytrakenteisen purettavan viikonloppumajan rinnalla. Rantarakentaminen ei ollut vielä säädeltyä, joten mökin sai rakentaa aivan rantaviivaan kiinni. (Kurri 2010.) Mökkien sisustuksissa olivat muodissa hirsi- ja paneelipinnat, seinänvieruspenkit, pirttikalusteet ja vanhat esineet. Vuonna 1950 huviloita oli arviolta 40 000 (Tilastokeskus 2010).

1950-luvulla kesämöккеily laajeni koko väestön vapaa-ajanviettotavaksi. Kaupungistuminen lisäsi kesämökkien yleistymistä, kun maaseuduilta muutettiin kaupunkiin töihin ja samalla vapaa-aika lisääntyi. Työviikko muuttui 1959 45 tuntiseksi ja 1960 voimaan astunut vuosilomalaki soi yhä useammalle 3-4 viikon mittaisen loman (Suomalaisen arjen historia 4). Huviloiden koolle ja varustetasolle ei asetettu enää suuria vaatimuksia ja yhä useampi pystyi hankkimaan kesämökin. 1950-luvulla tarjolla oli runsaasti valmismöккеjä. Tehdasvalmisteiset mökit olivat edullisia, eikä pystyttämiseen tarvittu kalliita rakennusaineita tai ammattimiehiä timpurintöihin. Rakennusohjeissa neuvottiin huomioimaan luonnonvalo ja muodoksi suositeltiin suorakaidetta sisältäen vilpolan tai kuistin. 1950- 60-luvuilla rakennetuissa kesäasunnoissa oli yleistä rajata erilliset tilat eri toiminnoille: keittiö tai keittokomero, ruokailu- ja oleskelutilat ja makuutilat rajattiin seinillä toisistaan erilleen.

Sisustuksessa korostettiin käytännöllisyyttä ja keveyttä. Kiinteät huonekalut olivat käytännöllisiä ja ne pystyttiin tekemään itse puusta ja vanerista. Laverisängyt ja rottinkikalusteet sopivat 1950-luvun mökkiin, sillä ne säilyivät myös talviolosuhteissa hyvinä. Kaupunkiasunnoista poistetut huonekalut ja tavarat kulkeutuivat usein mökille. Sisustusoppaissa neuvottiin näiden huonekalujen maalaamista vaaleiksi tai päällystämistä, jotta ne sopisivat paremmin mökkiympäristöön. Moderniin mökkiin sopi maalaamaton

puu, remontoitua maalaistalossa suosittiin yksinkertaisia talonpoikaismuotoja. Toisen mielestä mökissä kaiken piti olla uutta ja modernia, vanhat huonekalut kelpasivat vain poltettaviksi takassa. Mökkeihin rakennettiin tunnelman ja lämmön luojaksi avotakkoja. Öljylämmittimet ja kamiinat tarjosivat lämmitys- ja ruonlaittomahdollisuuden. Maakellarit ja kellarikuopat pitivät ruoat syömäkelpoisina. (Suomalaisen arjen historia 4 2008, 181). Tilastokeskuksen (2010) arvion mukaan vuonna 1960 mökkejä on ollut 90 000 kappaletta.

3.3 Mökkirakentamisen huippuvuodet

Kesäasunnoilta alettiin kaivata 1960 -70-luvuilla väljyyttä ja kaupunkiasuntojen mukavuuksia. Vuonna 1965 siirryttiin vähitellen viisipäiväiseen työviikkoon, jolloin lauantait jäivät vapaapäiviksi (Suomalaisen arjen historia 4 2008, 181). Henkilöautojen määrä kasvoi nopeasti ja mökeille päästiin pitempienkin matkojen päähän helpommin. Mökkejä alettiin käyttää yhä enemmän kakkosasuntona kesäkauden ulkopuolella ja kesäasunnot muuttuivat vapaa-ajan asunnoiksi joissa oli mahdollista viettää aikaa myös talvisin. Mökkirakentaminen oli monipuolista, talotehtaat ja hirsiveistämöt markkinoivat useita sauna- ja mökkimalleja. Matalat, yksikerroksiset aikansa modernit huvilamallit yleistyivät. Rantalaki astui voimaan 1969, joka säätelöi mökkien ja saunojen sijoittelua rantaviivalla, mutta takasi maanomistajille tasapuolisen mahdollisuuden palstoittaa rantatontteja. (Lounatvuori 2010.)

Mökkien tilastointi nähtiin tarpeelliseksi 1960-luvulla ja vuonna 1970 kerättiin ensimmäinen koko maan kattava kesämökkiaineisto. Tällöin kesämökkien omistaminen oli tullut Suomessa tyypilliseksi kaikille kansanosille ja mökkejä oli tilastokeskuksen laskennassa jo 176 104 (Tilastokeskus 1999, 141 - 142). Suuri vaikutus kesäasuntojen lisääntymiseen oli kasvanut muuttoliike maalta kaupunkeihin, jolloin tyhjilleen jääneet kotitilat muuttuivat kesäpaikoiksi ja osto- ja perintötonteille rakennettiin uusia mökkejä (Suomalaisen arjen historia 4 2008, 182).

Kesämökkejä alettiin rakentaa toden teolla 1970- ja 1980-luvuilla ja kahden vuosikymmenen aikana mökkikanta kaksinkertaistui. 1980 suoritetussa laskennassa mökkejä oli 251 744 ja 1990 suoritetussa laskennassa 367 686 mökkiä (Tilastokeskus 2010). 1980 -

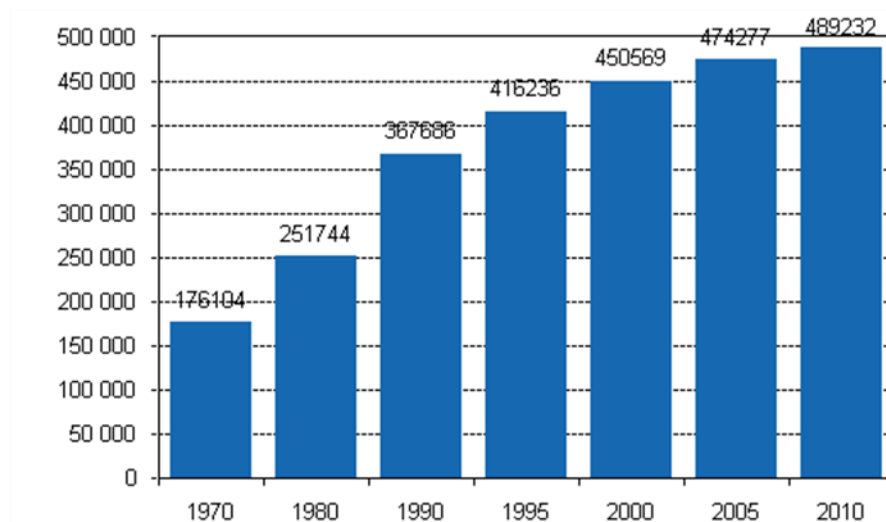
luvun nousukausi toi muotiin hyvin varustellut ja suuret hirsihuvilat. Mökkikannan kasvun myötä kesäasuntokannasta alkoi tulla kirjavaa ja moninaista. Mökkien varustetaso lähti nousuun ja mökeille alkoivat ilmestyä kodinkoneet ja televisiot (suomalaisen arjen historia 4 2008, 183). Vuoden 1980 laskennan perusteella talviasuttavien mökkien osuus mökkikannasta oli noin 21 prosenttia, vuonna 1990 talviasuttavien määrä oli kasvanut noin 30 prosenttiin (Tilastokeskus 2010).

1990- luvulla kesämökkien rakentaminen laantui hieman. Yhä useammin mökit olivat suvun, perikunnan tai kaveriporukan yhteiskäytössä. Mökkikanta oli vaihtelevaa, erikoisia ja varustetasoltaan paljonkin toisistaan poikkeavia. Uusia mökkejä rakennettiin, mutta samalla kunnostettiin myös vanhaa rakennuskantaa. Muutoksiin vaikutti uusittu rakennuslainsäädäntö, joka sääti esimerkiksi kuinka lähelle rantaa sai mökin tai saunan rakentaa. Myös mökkien laajennuksia ja kokovuotiseen käyttöön muuttamista alettiin valvoa. Sisustuksissa palattiin ajassa taaksepäin ja koko mökki, niin sisältä kuin ulkoa-kin, saatettiin muuttaa tietyn tyylin mukaiseksi (Suomalaisen arjen historia 4 2008, 183). 1990- luvulla rakennetut mökit olivat paremmin varusteltuja kuin vanhempi mökkikanta. Sähköt on lähes 40 prosentissa kaikista mökeistä, ja jonkinlainen lämmitys yli 90 prosentista uusista mökeistä. Vuoden 1990 jälkeen rakennetuista mökeistä noin 40 prosentista löytyi viemäri ja 23 prosentista vesijohto. (Tilastokeskus 1999.)

3.4 Mökkikanta 2000-luvulla

Ahola & Ilo (2006, 20) jakaisi 2000-luvun mökki kannan kolmeen perusmuotoon. Vaatimaton ja perinteinen kesämöккеily, moderni ja tasokas kakkoskoti tai vapaa-ajan asuminen ympäri vuoden sekä maaseutu/kotiseutuyhteyttä ylläpitävä vapaa-ajan asuminen, johon liittyy mahdollinen ajatus pysyvästä muutosta eläkkeelle jäämisen jälkeen. Valtaosa, noin 40 prosenttia, 2000- luvun kesämökeistä on rakennettu 1980 luvulla tai sen jälkeen. 1960- 70-luvuilla rakennettuja mökkejä oli hieman enemmän kuin ennen 1960-lukua rakennettuja mökkejä (Aho & Ilola 2006, 25). Tilastokeskuksen (2010) julkaisemasta taulukosta (taulukko 1) ilmenee mökkien määrän kasvu 1970- luvulta 2010-luvulle. Vanhempia mökkejä siis löytyy paljon ja remontoinnin tarve on suuri ja tähän

käytetään nykyisin enemmän rahaa, kuin uusien mökkien rakentamiseen. Tällä vuositu-
hannella saneerattavissa mökeissä muutoksia tehdään lisärakentamisena, laajentamisena
sekä kunnostamalla ja uusimalla tiloja. Mukavuutta pyritään parantamaan muun muassa
muuttamalla mökki talviasuttavaksi, liittämällä se sähköverkkoon tai esimerkiksi raken-
tamalla wc sisätiloihin. Vanhoista mökeistä halutaan valoisampia, avarampia ja käytän-
nöllisiä. Monet maalaiskunnat houkuttelevat lisää kesäasukkaita muun muassa mainos-
tamalla vanhoja tyhjilleen jääneitä tiloja vapaa-ajanasunnoiksi ja kakkoskodeiksi kau-
punkilaisille ja ulkopaikkakuntalaisille. Kesämökin muuttaminen vakituiseksi asunnoksi
on yleistä muun muassa eläkkeelle jäännin yhteydessä, jolloin muuton edellytyksenä on
talviasuttavuus ja varustelu kuten normaalissa kodissa. Viimeistään tässä vaiheessa mö-
kille tehdään suurempia ja perusteellisempia muutoksia.

Taulukko 1. Kesämökkien luumäärä 1970-2010 (Tilastokeskus 2010).

Vapaa-ajanasunnon rakentajalle on tarjolla monipuolinen valikoima valmismökkejä; suuria, pieniä, huvilamaisia, mummonmökkejä, erämaakämppejä, saunamökkejä ja voi-
han omakotitalonakin kaupattavan talon tehdä mökki käyttöön. Sisustukseen panoste-
taan, aivan kaikkea vanhaa ei enää tuoda kodeista mökeille, vaan mökille hankitaan uut-
ta ja sinne varta vasten mietittyä. Mökkien sisustamiseen panostetaan jopa enemmän
kuin ykköskotien sisustukseen.

Uusien mökkien keskikoko kasvaa edelleenkin ja ne ovat yhä paremmin varusteltuja ja eristetty ympärivuotista käyttöä ajatellen. Nykyään on osittain päädytty takaisin siihen mistä 1800-luvulla lähdettiin; vapaa-ajan asunnot ovat suuria, ylellisiä ja varusteltuja huviloita. Tilastokeskuksen (2010) julkaisemasta taulukosta ilmenee mökkien asuinpinta-alojen keskiarvoksi 2000-luvulla 48 neliötä (taulukko 2). Tulevaisuudessa varustelutaso tulee paranemaan muun muassa sisäveden, viemäroinnin ja vesijohtojen hankinnalla. Nykyisin runsaat 70 prosenttia vapaa-ajan asunnoista on liitetty sähköverkkoon ja lisäksi sähkövirtaa tuotettiin lähinnä aurinkopaneelilla ja generaattorilla, jolloin yli 80 prosentissa kaikista mökeistä oli saatavilla sähkövirtaa (Nieminen 2009, 20.) Mökeiltä löytyviä yleisimpiä sähköllä toimivia laitteita ovat valaistus, jääkaappi ja televisio, lisäksi mökeillä vietettävän ajan lisääntyessä pyykin- ja astianpesukoneet ovat yleistymässä. Myös toimivat tietoliikenne yhteydet, jolloin esimerkiksi etätyöskentely on mahdollista, lisäävät mahdollisuuksia viettää mökillä pidempiä aikoja. 2000-luvulla kesämökkien määrän kasvu on ollut noin 4000 mökkiä vuodessa (Tilastokeskus 2010).

Pinta-alaluokka, m ²	Mökkien määrä	%
Mökkejä yhteensä	489 232	100.0
-19	39 161	8.0
20-39	179 172	36.6
40-59	131 913	27.0
60-79	60 125	12.3
80-99	26 598	5.5
100-	25 598	5.2
Tuntematon	26 598	5.4

Keskipinta-ala 48m²

Taulukko 2. Kesämökit pinta-alan mukaan 2020 (Tilastokeskus 2010).

Mökkien ja vapaa-ajanasuntojen määrän kehityksestä on tehty kaksi ennustetta vuodelle 2025. Alhaisen kasvun ennusteen mukaan mökkejä on vuonna 2025 noin 530 000, olettamuksella, että mökkikanta kasvaa viime vuosien hitaaseen tahtiin. Korkean kasvun ennusteen mukaan mökkejä olisi 100 000 enemmän, jos kasvu samaa nopeutta kuin 1970- 1990-luvuilla. (Ahlqvist 2009, 167.) Perinteisestä kesämökeilystä siirrytään moderniin ja ympärivuotiseen vapaa-ajan asumiseen hitaasti mökkeilyn alkuperäistä luonnetta unohtamatta (Aho & Ilola 2006, 30).

4. Saneerauskohteet

Esittelen työssäni kaksi tekemääni kesämökkien saneeraussuunnitelmaa. Toinen suunnitelmista on jo toteutettu ja toisen saneeraus aloitetaan tulevana kesänä. Molemmat saneerattavat mökit ovat 1960-luvulla rakennettuja, jonkin verran sen jälkeen muunneltuja, mutta tyyliiltään pysyneet 1960-luvun kesäasuntolina. Muutoksilla haetaan lisää käyttömukavuutta, omien tarpeiden huomioimista ja yleisesti mökkien nykyaikaistamista.

4.1 Kesämökki Tuusniemi

4.1.1 Lähtökohdat

Lautaverhoiltu järvenranta mökki on rakennettu 1960-luvulla. Mökkiin ei ole aiemmin tehty suurempaa remonttia aurinkopaneelijärjestelmän asennusta lukuun ottamatta (kuva 3). Nykyisellä omistajalla mökki on ollut omistuksessa noin 15 vuotta. Alkuperäisen pohjapiirroksen (kuva 4) mukaisesti 1960-luvun tyyliin mökissä oli yhtenäinen tila oleskeluun ja ruokailuun sekä pieni keittokomero, jonka takana pieni makuunurkkaus. Pukuhuone ja sauna ovat mökin rannanpuoleisessa päädyssä ja näihin oma sisäänkäynti katetulta terassilta. Valaistus mökissä oli vähäinen. Mökin katot ja seinät olivat lakattua mäntypaneelia ja lattia lakattua mäntylankkua, kaikki ajan myötä kellastuneita. Punatii- listä muurattu epäkäytännöllinen ja huonokuntoinen avotakka oli toiminut pääasiassa roskien poltossa.

Kuva 3. Tuusniemen kesämökki ulkoa.

Kuva 6. Vanha tiilirakenteinen avotakka ei toimi mökin lämmittämisessä ja kerää ylimääräiset tavarat päällensä.

Kuvat 7-9. Keittiösyvennys on ahdas, pimeä ja säilytys- ja työskentelytila on vähäistä.

Kuvat 10- 11. Saunan pukuhuone keräsi paljon sinne kuulumatonta tavaraa, eikä pukuhuoneessa ollut kunnollista säilytystilaa.

Vanhat huonekalut haluttiin säästää mahdollisuuksien mukaan ja näistä suurimpia olivat puinen astiakaappi ja levitettävä puusohva (kuvat 12 ja 13). Keittiön toimiva vanha tehdasvalmisteinen liesi haluttiin myös säästää, mutta sille kaivattiin uutta ilmettä. (kuva 14). Vanhat rakennusmateriaalit, kuten ikkunat, tulisi myös hyödyntää.

Kuvat 12 ja 13. Vanha puinen astiakaappi ja vierassänkynä toimiva levitettävä puusohva säilytetään mökin sisustuksessa.

Kuva 14. Toimiva vanha tehdasvalmisteinen liesi jää keittiöön, sillä se lämmittää mökin nopeasti ja on hyödyksi ruoan laitossa.

4.1.2 Suunnitelmat

Jotta mökkiin saataisiin lisää oleskelutilaa ja nukkumapaikkoja sitä haluttiin laajentaa. Koska mökki sijaitsee alle 15 metrin päästä rannasta, ei mökkiä saanut laajentaa tämän hetkistä kattoalaa suuremmaksi. Jo olemassa oleva kuisti oli mahdollista muuttaa lämpimäksi tilaksi, sillä siinä oli yhtenäinen kattopinta muun mökin kanssa. Laajennuksen

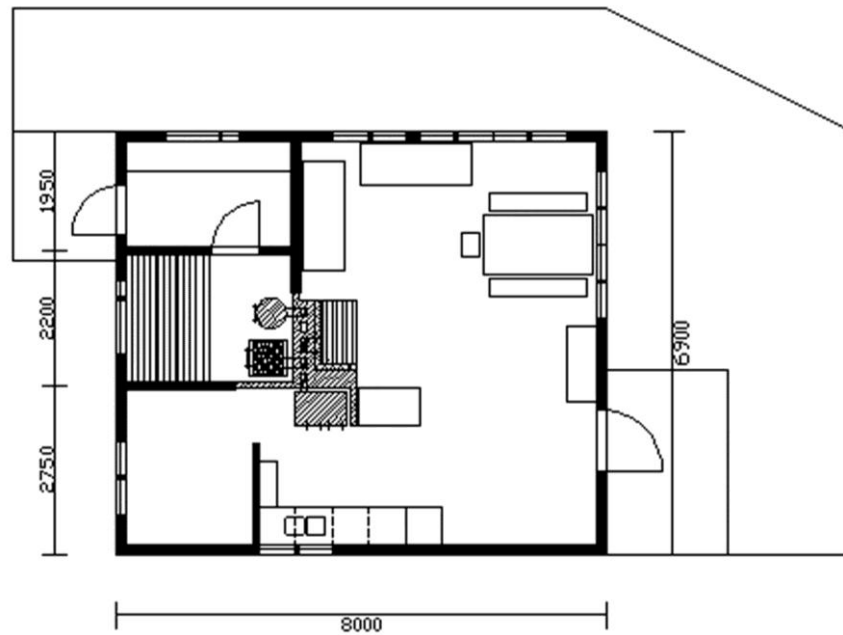
yhteydessä ikkuna-alaa lisätään rannanpuoleiselle ja päätyseinälle ja oven paikka muutetaan pihanpuoleiselle päätyseinälle (kuva 15). Saunan pukuhuoneen sisäänkäynti muutetaan mökin toiseen pätyyn, jossa sijaitsi jo ennestään kesäkeittiönä toiminut katos, joka toimii muutoksen jälkeen vilpolana. (kuva 16). Mökin pohjan kokonaismuutos näkyvillä pohjapiirroksessa (kuva 17). Kaikki sisäpuolen katto- ja seinäpaneelit maalataan valkoisiksi ja lattia käsitellään tummaksi sävytetyllä venelakalla. Tiiliseinät ja rapautut pinnat maalataan valkoisiksi. Uusina kalusteina hankitaan kamiina ja keittiönkaapit.

Kuva 15. Päätyseinä, jolle uusi sisään käynti siirretään.

Kuva 16. Entinen kesäkeittiö muuttuu vilpolaksi pukuhuoneen sisäänkäynnin siirtyessä päätyseinälle.

Kuva 17. Mökin pohjapiirros laajennuksen jälkeen. Kuva ei mittakaavassa.

4.1.3 Saneerauksen toteutus

Mökin uusi- ja vanhaosa yhdistyi ulkopuolelta uuden vaakalautaverhouksen ansiosta huomaamattomaksi (kuvat 16 ja 17), samalla ikkuna- ja ovi aukotuksen muuttaminen helpottui. Mökin laajentuessa ja julkisivujen muuttuessa täytyi kunnalle tehdä uudet rakennuspiirrokset (liite 1) rakennuslupahakemusta varten. Mökin kahdelle sivulle rakennettiin suuri kuisti oleskelua ja grillausta varten (kuvat 16 ja 17). Entinen kuistilla sijainnut pukuhuoneen sisäänkäynti muutettiin rannan puoleiselle seinälle. Päädyssä aiemmin kesäkeittiönä toiminut katettu tila hyödynnettäisiin uutena pukuhuoneen vilpola (kuva 18). Suuren terassin myötä roskien ja lian kantautuminen mökkiin vähenee.

Kuvat 16 ja 17. Mökin ulkopuolinen muutos.

Kuva 18. Sisäänkäynti saunan pukuhuoneeseen ja vilpola. Vanha pystyverhoilu vaihdetaan tulevana kesänä vaakaan kuten muualla ulko seinissä..

Sisäpuolelta laajennusosasta saatiin yhtenäinen vanhan mökin kanssa maalaamalla kaikki seinä- ja kattopinnat valkoisiksi. Vanhan ja uuden osan kattopinnat eivät olleet samassa tasossa keskenään ja tähän kohtaan rakennettiin laudoista kotelo, niin sanottu ”hirsipalkki” (kuvat 19 ja 20). Uutta ja vanhaa osaa ei haluttu peitellä ja tämä palkki muistuttaa vanhasta mökistä. Lattia pinnat tehtiin yhtenäiseksi jatkamalla mäntylankku lattiaa uuteen osaan ja käsittelemällä lattiapinnat tummaksi sävytetyllä lakalla. Tiili- ja hormiseinät tasoitettiin ja maalattiin valkoisiksi, taustaksi uudelle mustalle valurautakamiinalle ja keittiön vanhalle hellalle.

Kuvat 19 ja 20. Laajennus osa erottuu vanhasta mökistä tummaksi käsitellyllä ”hirsipalkilla”. Valon määrä lisääntyi mökissä vaaleiden pintojen ja lisääntyneiden ikkunapintojen ansiosta.

Uuden etuoven paikka mietittiin sellaiseksi, että oven toiselle puolelle jää hyvin tilaa naulakolle ja pukeutumiselle ja näin muodostuisi pieni eteisalue (kuva 21). Vanhat keittiönkaapit purettiin pois ja keittiö laajentui oleskelutilan puolelle seinää myöten kulkevilla uusilla kaapistoilla (kuvat 22 ja 23). Lisäksi hankittiin siirreltävä aputaso helpot-

tamaan tarjoilua (kuva 24). Keittiöön hankittiin kaasulla toimivat jääkaappi ja uuni keitinlevyllä. Tiskausta helpottamaan hankittiin kaksiosainen tiskiallas ja pöydällä tai seinällä pidettävä kuivausteline. Välitila olisi jäänyt paneelipinnalle, mutta kaasulieden taustalle oli laitettava paloturvallisuus syistä palolevy. Levy asennettiin koko kaapistojen matkalle ja se laatoitettiin. Vanha ruskea tehdasvalmisteinen hella sai uuden elämän puhdistamalla ja maalaamalla kuumudenkestomaalilla mustaksi (kuva 25). Vanhan takan paikalle hankittiin uusi valurautainen kamiina (kuva 26).

Kuva 21. Uusi sisäänkäynti

Kuvat 22 ja 23. Uusi keittiö sijoitettuna pitkälle seinustalle. Keittiön takana ovat makuutilat.

Kuva 24. Liikuteltava aputaso löysi paikkansa tiiliseinustalta keittiön ja oleskelutilan välistä.

Kuva 25. Vanha puuliesi sai uuden ilmeen kuumuudenkestomaalilla.

Kuva 26. Uusi valurautainen kamiina.

Makuukammari sijoittuu edelleen keittiön taakse (kuva 23). Koska tila on hankalan mallinen leveälle sängylle ja kulku sänkyyn olisi vaikeaa, tilaan päätettiin laittaa kaksi kapeampaa runkopatjasänkyä seinustojen viereen. Sänkyjen väliin jäi sopiva tila laastikostolle (kuva 27). Lisää säilytystilaa saadaan sänkyjen alle rakennettavilla laatikoilla. Tarvittavaa yksityisyyttä saadaan lisää rajaamalla keittiönkaapit makuutilasta kattoon asti ylettyvillä kalustelevyillä. Tilan saa erilliseksi muusta tilalla ripustamalla verhot kulkuaukkoon niin sanotuksi seinäksi.

Kuva 27. Keittiön takana oleva makuutila.

Saunan pukuhuoneen seinät ja katto maalattiin valkoisiksi ja lattia käsiteltiin samalla venelakalla kuin itse mökkikin. Laajennuksen yhteydessä oven paikka muutettiin vastakkaiselle seinälle ja vanhan oven paikalle mahtui iso peili, jonka kehyksinä käytettiin mökiltä löytyneitä vanhoja puusuksia ja rannalta kerättyjä uppopuita (kuva 28). Naulakko tilaa tarvittiin paljon ja seinille kiinnitettiin pikkukoukkuja ja kaksi hattuhyllynaulakkoa (kuva 29). Hankala ylähylly katonrajassa, joka keräsi liikaa tavaraa syvyksiinsä poistettiin. Pitkä istuinpenkki ikkunan puoleisella seinustalla oli toimiva ja saatiin uudistettua hionnalla ja pintakäsittelyllä. Penkin alle tehtiin pyörillä liikuteltavat telineet kannellisille muovilaatikoille, joissa saisi säilytettyä pyyhkeet ja lakanat suojassa roskilta. Laatikoihin maalattiin sabluunoiden avulla tekstit sisällöstä (kuva 30). Nurkassa sijaitseva aurinkopaneelin ohjauslaite piilotettiin kulmaoven taakse ja akut yhden pyörällisen telineen sisään.

Kuvat 28 ja 29. Pukuhuoneen valkoiset seinät antavat tilaan valoa ja raikkautta. Taustaseinällä kehystetty vanha oviaukko.

Kuva 30. Penkin alle rakennetut laatikostot liikkuvat pyörillä.

Vanhat huonekalut säästettiin toiveiden mukaisesti ja sisustusta rakennettiin kookkaimpien kalusteiden mukaisesti (kuvat 19 ja 20). Monet mökkiin hankitut uudet huonekalut olivat käytettyjä ja maalaamalla ja verhoilemalla huonekaluista saatiin yhtenäiset ja tilaan sopivat. Mökin kuistin puolella ollut suuri ikkuna käytettiin laajennusosaan, jonka lisäksi hankittiin kaksi uutta ikkunaa. Etuoveksi valittiin ikkunallinen ovi, joka lisäisi valoa mökissä. Huonekortissa (liite 2) ovat esillä koko mökin uudet pintamateriaalit ja niiden käsittelyt sekä uutena ostetut kalusteet.

Mökki muuttui myös ulkopuolelta uuden ulkoverhoilun ja suuren terassin myötä. Entinen punamullalla maalattu pystyverhoilu muutettiin leveäksi vaakaverhoukseksi ja käsiteltiin siniharmaaksi sävytetyllä puunsuojalla (kuva 31). Myöhemmin osa terassista on tarkoitus kattaa valokatteella tai markiisilla. Puut suojaavat terassia kuumimmalta auriongonpaahteelta, mutta sadekelien varalle katosta kaivataan.

Kuva 31. Mökin ulkoverhouksen asennus.

Saneeraustyöt aloitettiin keväällä toukokuussa ja mökin sisäosat olivat asumis- ja oleskelu kunnossa juhannuksena, pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta. Suuremmat mökilä asumiseen vaikuttavat muutokset valmistuivat talkooporukan kesken. Seinien ja kattojen maalausta pystyi tekemään samanaikaisesti laajennusosan rakentamisen kanssa (kuva 32), lattian hiominen ja lakkaus suoritettiin seinä ja kattopintojen valmistumisen jälkeen (kuva 33). Lattian kuivuttua sai huonekaluja tuotua takaisin sisälle omille uusille paikoilleen. Keittiö uusine kaappeineen, liesineen ja jääkaappeineen asennettiin myös heti lattian kuivuttua helpottamaan ruokahuoltoa.

Kuva 32. Seinät ja katto maalattiin kolmeen kertaan, jotta saatiin varmasti peittävä lopputulos.

Kuva 33. Lattioiden hiomiseen käytettiin lattioille tarkoitettua reunahiomakonetta ja nauhahiomakonetta. Hionta tehtiin kolmeen eri kertaan eri karkeuksia käyttäen. Tämän jälkeen lattiat käsiteltiin tummaksi sävytetyllä venelakalla.

Pienemmät yksityiskohdat valmistuvat ja löytävät paikkansa pikkuhiljaa. Esimerkiksi valaistus on vielä hieman vähäistä, kun oman näköiset valaisimet keittiöön ovat vielä tekeillä ja makuutilaan ei mieluisia aggregaatilla toimivia valaisimia ole löytynyt. Terassi ja osa mökin uudesta ulkoerhouksesta valmistuivat viime kesän aikana. Tulevana kesänä valmistuvat loput ulkoerhouksesta ja terassia jatketaan hieman matalampana leveänä portaana rannanpuolelle, jossa on suurempi korkeusero kuin etukuistilla.

4.1.4 Pohdinnat saneerauksen jälkeen

Tilaratkaisut onnistuivat kokonaisuudessaan hyvin. Makuuhuoneesta saatiin rauhallinen soppi, jossa pystyy nukkumaan, vaikka mökin oleskelutilassa olisi vielä muita hereillä. Keittiön saatiin kaivattua työskentelytilaa ja säilytys paikkoja. Keittiön vanha kapea ikkuna katonrajassa säilytettiin, mutta korkeampi ja avattava ikkuna olisi tuonut keittiönurkkaukseen lisää valoa ja paremmat tuuletus mahdollisuudet. Oleskelutilan levitettävä puusohva toimii vierassänkynä ja tilaan hankittu suuri ruokapöytä on ollut riittävä 12 hengen ruokailuihin. Tupaan jää tilaa myös lasten leluille ja leikeille, niin että ne eivät ole muiden tiellä. Uusi kamiina on toiminut toivotunlaisesti ja antanut tarvittavaa lämpöä yhdessä vanhan hellan kanssa. Kamiinan koko yllätti pienuudellaan. Nurkkaus olisi kestänyt tilansa puolesta näyttävämmänkin kokoisen kamiinan.

Mökkiin saatiin toivottua raikastusta vaaleilla katto ja seinäpinnoilla sekä vaaleilla keittiönkaapistoilla ja muilla huonekaluilla. Ikkunapinnan lisääntyessä valoa pääsee sisälle mökkiin eri tavalla ja järvimaiesema tulee paremmin esille myös mökin sisällä. Terassi on vähentänyt roskien kulkeutumista sisälle niin mökkiin kuin saunaankin. Saunan vilpola ja pukuhuone mökin rannanpuoleisessa päädyssä on rauhallinen ja yksityinen ja katteen ansiosta suojaisa myös sadesäällä. Tulevana kesänä saunan puoleinen pääty saa uuden verhouslaudan ja samalla vilpolan seinät uudistuvat. Etuterassille on tarkoitus rakentaa kesän aikana valokate tai markiisi, jolloin esimerkiksi kengät voisi jättää ulos myös sateella ja roskien kulku sisään vähentyisi entisestään. Myös terassilla olevat kalusteet saataisiin sateensuojaan ja terassia pystyisi hyödyntämään enemmän eri keleillä. Erillinen ulkosauna on ollut haaveissa jo pidemmän aikaa ja jos saunan rakentaminen on jossakin vaiheessa mahdollistan, kunnan rakennusmääräyksen mukaan, muutetaan mökin sauna- ja pukutilat makuutiloiksi.

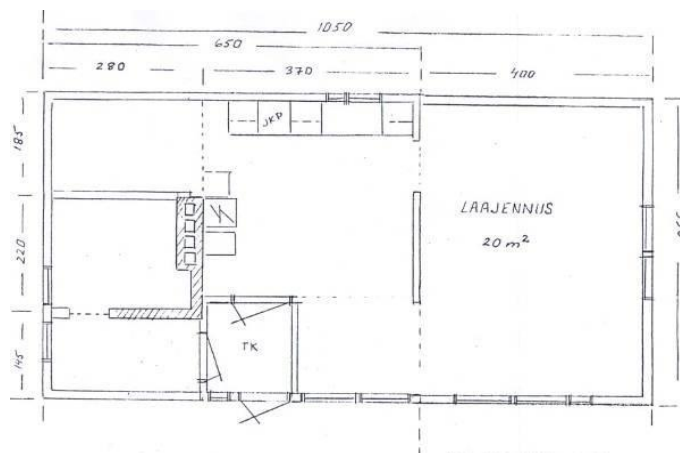
4.2 Kesämökki Kitee

4.2.1 Lähtökohdat

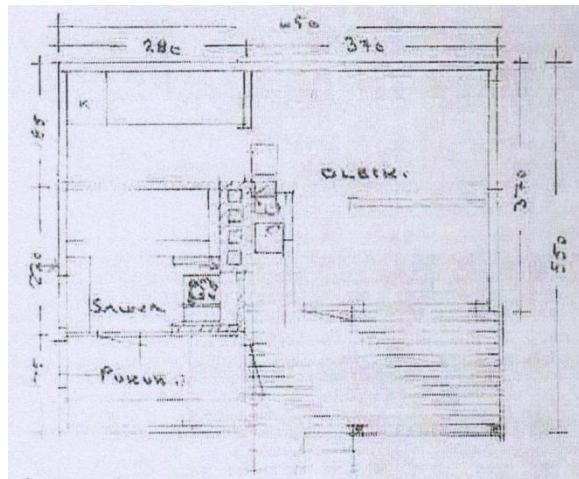
Toinen saneerauskohde on 1960- luvulla rakennettu ja 1980- luvulla laajennettu lauta-verhoiltu rossipohjainen mökki (kuva 34). Omistaja on hankkinut mökin kesällä 2011, eikä se ole ollut vielä todellisessa käytössä uudella omistajalla. 1980-luvulla tehdyn laajennuksen yhteydessä entinen ulkokuisti on liitetty mökkiin pienenä tuulikaappina ja oleskelutilan jatkona. Pihapiiristä löytyy erillinen rantasauna ja laajennuksen yhteydessä mökissä sijainnut tarpeeton sauna on muutettu makuutilaksi. Iso oleskelu- ja ruokailutila on osittain rajattu keittiöstä seinällä laajennuksen yhteydessä. Keittiön takana on toinen pieni makuusyvennys. (kuvat 35 ja 36). Julkisivukuvat laajennuksesta on esitetty liitteissä (liite 4).

Kuva 34. Kiteen kesämökki ulkoa.

Kuva 36. Pohjapiirros laajennuksen jälkeen.

Kuva 35. Alkuperäisen mökin pohjapiirros.

Sisäkatot ja -seinät ovat lakattua mäntypaneelia, jotka ovat kellastuneet ajan myötä (kuvat 37 ja 38). Keittiön ja perähuoneen seinät ovat levyä. Lattiat ovat osittain lakattua mäntylankkua ja muovimattoja (kuva 39). Keittiön kaapistot ovat hyväkuntoiset ja edelleen käyttökelpoiset (kuvat 40 ja 41). Mökki on sähköistetty ja mahdollista pitää peruslämmöllä ympärivuoden. Lisäksi lämmönlähteenä on pieni kamiina. Kattovalaisimina mökissä on loisteputket joiden lisäksi vanha keraaminen kattovalaisin ruokapöydän päällä.

Kuvat 37 ja 38. Mökin sisäpinnat olivat lakattua mäntypaneelia, joiden kellastuminen näkyy hyvin keittiön ja oleskelutilan välisessä seinässä.

Kuva 39. Vanhan mökin lattiat ovat muovimattoja ja laajennus osassa mäntylautaa.

Kuvat 40 ja 41. Keittiön kaapiston rungot ja ovet ovat siistikuntoiset ja ne tullaan hyödyntämään uudessa keittiössä.

Mökkiin toivottiin avaraa, valoisaa ja yhtenäistä tilaa. Lattioista haluttiin yhtenevät koko mökin alalta ja kellastuneet mäntypaneelit eivät olleet mieleiset. Mökkiin toivottiin varausta wc ja suihkutiloille tulevaisuutta varten. Erillistä makuuhuonetta mökissä ei tarvittu kuin yksi, sillä pihapiiristä löytyy aitat yövieraille. Keittiöstä haluttiin käytännöllisempi ja nykyaikaisempi. Vanhan kamiinan tilalle toivottiin suurempaa takaa. Tuulikaappi (kuva 42) ei ollut välttämättömyys ja tila olisi mahdollista yhdistää muuhun mökkiin. Mökin rannanpuoleiselle seinustalle kaivattiin terassia, joka olisi osittain katettu ja suojattu suoralta näköyhteydeltä naapurimökille (kuvat 43 ja 44). Muutama vanha huonekalu haluttiin säilyttää ja vanhasta puisesta astiakaapista (kuva 45) lähti aluille koko mökin tuleva sinivihreä värimaailma.

Kuva 42. Tuulikaappi keittiöstä päin kuvattuna.

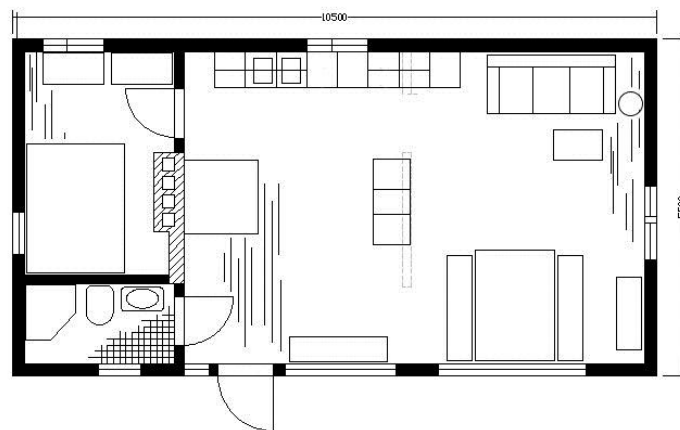
Kuvat 43 ja 44. Mökin rannanpuoleiselle seinustalle on toiveena kuisti ja naapurimökin suuntaan kaivataan näkösuojaa.

Kuva 45. Vanha sinivihreä puinen astiakaappi on lähtökohtana mökissä käytettävälle värimaailmalle.

4.2.2 Suunnitelmat

Tein asiakkaalle 3 eri pohjaratkaisua (liite 3), joissa keittiö, makuuhuone ja wc-tilat sijoitettuna eri paikkoihin. Pohjassa 1 makuuhuone sijoittuu takakulmaukseen, joka antaa yksityisyyttä ja wc-tilat etuoven läheisyyteen, josta helppo kulku. Keittiöstä saadaan tilava ja yhtenäinen oleskelualueen kanssa. Pohjassa 2 makuuhuone ja wc ovat vaihtaneet paikkaansa, makuuhuone ei enää niin yksityinen ja kulku wc-tilaan on keittiön kautta. Pohjassa 3 jätin wc-tilan kokonaan pois ja sijoitin keittiön alkamaan takanurkkauksesta. ja makuuhuone jäi etuoven viereen. Näin oleskelutilasta olisi tullut suurempi, mutta makuutilasta ei olisi saatu niin yksityistä. Vaihtoehtoista asiakas valitsi pohjan 1 (kuva 46), jota lähdin muokkaamaan eteenpäin. Julkisivuun vaikuttavia muutoksia ei tullut paljoa, wc-tilan ikkuna siirrettiin toiselle seinälle suihkuvarauksen vuoksi ja makuuhuoneeseen lisättiin samalle seinustalla sijaitsevan keittiönikkunan kokoinen ikkuna tuomaan valoa.

Kuva 46. Kalustettu pohjapiirros saneerauksesta.

Tuulikaappi ja keittiön ja oleskelutilan väliset seinät (kuvat 38 ja 42) puretaan, jolloin tilasta saadaan yhtenäinen ja avara. Purettava seinänpätkä on osa mökin vanhaa ulkoseinää, joten purkuvaiheessa selviää voiko seinän purkaa kokonaisuudessaan vai onko seinän kohtaan jätettävä tukipilareita. Entisen saunan ja peräkammarin välinen seinä puretaan ja saunan ja pukutilan välinen seinä rakennetaan umpeen. Näin keittiön taakse saadaan suurempi makuuhuone ja pukutilasta uusi wc ja suihkutila.

Kaikki paneeliset seinä- ja kattopinnat maalataan valkoisiksi, jolloin tilasta tulee yhtenäinen ja valoisampi. Levyseinät maalataan samalla sävyllä niin makuuhuoneessa kuin keittiössä. Lattiat koko mökkiin tulevat mänty- tai kuusilankusta. Vanhoista keittiönkaapeista järjestellään uusi keittiö seinustalle ja lisäksi liikuteltava saareke. Saareke rakennetaan vanhoja keittiönkaapin runkoja yhdistämällä, tausta ja sivut paneloimalla ja lisäämällä alle lukittavat pyörät. Liikuteltavuuden ansiosta saareketta voi hyödyntää tarjoilussa tai ruonlaitossa. Keittiöön hankitaan uudet työtasot ja tiskiallas. Välitila laatoitetaan ja levyseinät sekä takan taustaseinä maalataan. Vanha loisteputki valaistus korvataan kattoon tulevilla suunnattavilla valaisimilla sekä kaapistojen ylle kiinnitettävillä työvaloilla. Astianpesukoneelle jätetty tilaa tiskialtaiden viereen. Vanhan kamiinan tilalle tulee asiakkaan valitsema takka nunnauunilta.

Makuuhuoneen seinistä osa maalataan ja yhdelle tai kahdelle seinälle tulee tehostetapetti. Lattia samaa kuin muualla mökissä tai mäntylaminaattia, riippuen siitä, mahtuuko mäntylankku paksuudeltaan lattian ja lattianrajassa olevien tuhkaluukkujen väliin. Makuuhuoneeseen mahtuu 160cm leveä sänky jolloin sivulle jää tilaa kulkemista varten. Korkea vaatekaappi ja lipasto vaatteiden säilytystä varten ja muurin viereiseen syvennykseen rakennetaan upotettu hyllykkö kirjoille. Seinälle kiinnitettävät lukuvalaisimet asennetaan molemmin puolin sänkyä, lisäksi katto- ja pöytävalaisimet.

Oleskelu- ja ruokailutilan kalusteista osa on vanhoja mökissä olleita kalusteita ja osa hankitaan uusina. Vanha pirtinpöytä ja penkit sekä vihertävä puinen astiakaappi haluttiin säilyttää ja sointuvat hyvin uuden mökin ilmeeseen. Uutena hankittava levitettäväsohva muotoutuu tarvittaessa varavuoteeksi, mutta on kuitenkin sohvamainen. Istumapaikkoja saadaan lisää nojatuolilla ja näiden lisäksi tilaan mahtuu tarvittaessa sohvapöytä tai rahi. Valaisimina toimivat jalkalamppu sekä vanhat suunnattavat kattovalaisimet.

Tuulikaapin tilalle tulee avoin eteistila, josta on käynti wc-tilaan. Oven viereen ikkunan alle jää luonteva paikka matalalle penkille säilytykseen ja pukeutumista varten. Takan viereen jäävään nurkkaukseen mahtuvat kenkäteline sekä naulakko ja hattuhylly. Entisen saunan pukutilan paikalle on varaus wc- ja suihkutilalle. Seiniin ja kattoon jää vanhat paneelit, jotka maalataan valkoisiksi muun mökin tapaan. Lattiaan tulee vesieristys ja laatoitus. Tilaan on mahdollista laittaa pakastava tai kompostoitava wc sekä suihku-kaappi ja lavuaari. Viemäroinnit huomioidaan laatoituksessa.

Mökin rannanpuoleiselle sivulle, josta sisäänkäynti, tehdään koko mökin levyinen terassi oleskelua ja grillausta varten. Toiseen reunaan terassia rakennetaan vaakarimoituksella näkösuoja. Kunnan rakennussäännösten mukaan osa terassia katetaan valokatteella tai markiisilla. Terassille ruokailuun soveltuva istuinryhmä polyrottinkia tai puuta.

Yksityiskohtaiset suunnitelmat kuvin sekä huonekortit eri tiloista on esitetty liitteissä (liitteet 5 ja 6). Huonekorteissa vaihtoehtoja ja suuntaa antavaa tyyliä ja värimaailmaa helpottamaan lopullisia hankintoja.

Saneeraus aloitetaan toukokuun lopulla purkutöillä, sisäpuolen pinnat ja keittiö tehdään valmiiksi ensimmäisenä, jotta mökillä pystyisi viettämään normaalia kesä elämää. Tarkoituksena on saada saneeraus valmiiksi kesän aikana mökin sisäosalta, lukuun ottamatta wc ja suihkutilaa, joka tällä hetkellä vain varaus. Piha alueen työt eivät ole välttämättä tämän kesän hommia.

5. Johtopäätökset

Halusin opinnäytetyöni aiheeksi minua itseäni kiinnostavan ja oman näköiseni aiheen. Toinen kesämökin saneeraus- ja sisustussuunnitelma on valmistunut toteutuksineen jo aiemmin työharjoitteluprojektina, mutta vasta saadessani toisen kesämökkiprojektin viime vuoden lopulla, varmistui lopullinen opinnäytetyön aihe kokonaisuudessaan. Perehtyminen Mökkikulttuurin historiaan ja nykypäivään antoi minulle lisää ideoita ja pohjatietoa sille, millaisia korjauksia ja muutoksia tietyn ikäisiin mökkeihin on mahdollisesti tehty ja millaisia muutoksia olisi mahdollista tehdä. Muutoksien tarpeeseen vaikuttavat niin mökin ikä, tyyli ja kunto, kuin omistajakin.

Rantapaikkojen hinnat ovat nykypäivänä kohonneet pilviin, siitäkin huolimatta ne menevät kaupaksi nopealla aikataululla. Vanhoja mökkejä kunnostetaan omannäköisiksi ja viihtyisiksi uusimalla mökki ulkoa ja sisältä, lisäämällä mökkiin uusia osia tai piharakennuksia. Vanha pieni mummonmökki kantovedellä ja ilman muita nykyajanmukavuuksia alkaa nykypäivänä olla jo harvinaisuus. Jos mökkiä ei ole liitetty sähköverkkoon, pauhaa pihamaalla aggregaatti tai virtaa saadaan aurinkovoimalla. Uusista mö-

keistä tehdään yhä enemmän huviloita, talviasuttavia kakkoskoteja, joista löytyvät lähes samat toiminnot kuin ykköskodeista. Samalla mökkien sisutukseen panostetaan enemmän ja huonekalut eivät enää välttämättä ole kotona tarpeettomiksi jääneitä tai käytettyinä hankittuja. Kunkin tyyliseen mökkiin löytyy kalusteita ja sisustustavaraa etsimällä käytettynä, mutta myös uustuotantona valmistettavia kalusteita löytyy paljon ja etsinnässä pääsee helpommalla.

Arvostan itse suuresti vanhaa ja vanhan kierrätystä ja on ollut hyvä huomata tämä niin sanottu uusiokäyttö myös mökkeilyssä. Kierrätys ei koske pelkästään huonekaluja ja tekstiilejä, vaan itse mökkiä rakennuksena. Vanhoja mummonmökkejä ja 1960- 1980-luvun lautamökkejä ei pureta uusien modernien mökkien tieltä pois, vaan niistä ehoteetaan itselle sopivia ja omannäköisiä. Vanhassa mökissä on varmasti enemmän mökki-tunnelmaa ja rentoutta, kuin aivan uudesta huvilasta ja silti nykyajan mukavuudet eivät ole pois suljettuja. Vanhojen mökkien ja maatilojen pihapiirit ovat päässeet aikojen myötä kasvamaan ja muotoutumaan pihapiiriin sopiviksi ja näitä on helppo lähteä muokkaamaan halutuiksi, kun taas uuden mökin pihapiiriä voi olla vaikeaa suunnitella ja kuvitella valmiina.

Oma osaaminen opinnäytetyöprojektin aikana on kasvanut niin tiedollisesti kuin asiakastyöskentelyn osalta. Tiedonhankintaan sain apua kirjaston informaatikolta ja ohjaavilta opettajilta ja tulevaisuutta ajatellen tiedän paremmin, mistä kaikkialta on mahdollista tietoa hakea. Oma tietopohja oli ennen opinnäytetyöaiheeseen perehtymistä melko alkeellinen, tietyt yleiset perusasiat ja omat aiemmat kokemukset pohjana. Itsenäinen työskentely mahdollisti omanlaisen työskentelytavan ja – menetelmät. Myös aikataulujen suhteen työskentely sujui hyvin kun sain tehdä työtä silloin, kun minulle kävi ja asiakastapaamiset sai sovittua minun ja asiakkaan kesken. Apua sain tarvittaessa ohjaavilta opettajilta ja alan ammattilaisilta. Työskentelyn aikana huomasin olevani parhaimmillani pienen paineen alla. Jos sovittua tapaamista ei ollut, oli työskentely aika-aulullisesti löysempää ja suunnittelu oli enemmän ideointia ja suunnittelua. Kun tapaamisaika oli sovittu, sain aikaan paljon enemmän näkyvää tulosta.

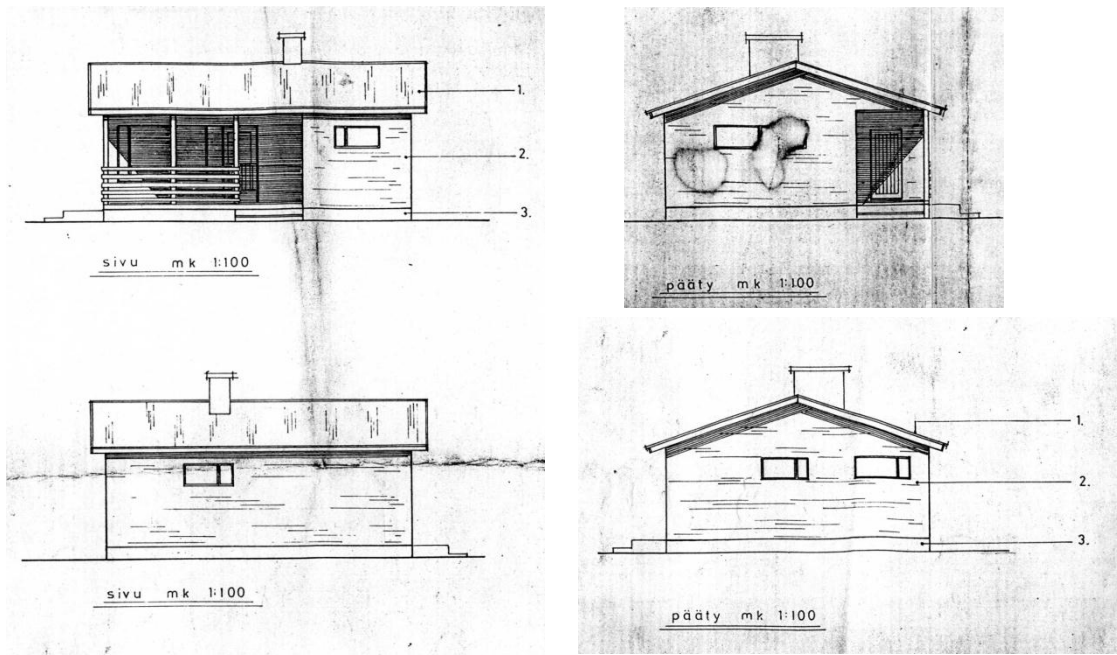
Toinen mökkisuunnitelma oli tuttavalle, jonka kanssa yhteydenpito tuntui helpolta, pysyi soittamaan tai käymään ja esittämään helpommin yksityiskohtaisempiakin ideoita. Toisen mökkisuunnitelman kanssa työskennellessä kaipasin jossakin vaiheessa enemmän yhteydenpitoa ja tapaamisia, varsinkin alkuvaiheen suunnittelu oli hieman hataraa

ja omien ideoiden esittäminen epävarmaa. Suurin osa yhteyden pidosta tapahtui sähköpostin välityksellä, jolloin asiakkaaseen ei päässyt kunnolla tutustumaan. Välimatkat ja aikataulut vaikuttivat tapaamismahdollisuuksiin ja puhelimeen tarttuminen ja soittaminen tuntui vaikealta ja jotenkin häiritsevältä soittaa jokaisesta pienemmästä asiasta. Sähköpostia lähettäessä ei tarvinnut miettiä soittaako huonoon aikaan ja pystyykö toinen keskittymään minun asiaani tarpeeksi. Sähköpostin sai luettua silloin kun pystyi, vaikka useampaan kertaan ja mukaan sai helposti liitettyä tekstiä selkeyttäviä kuvia. Omien ideoiden ja mielipiteiden esittäminen oli sitä helpompaa mitä paremmin tutustui, niin itseni kuin asiakkaankin puolesta.

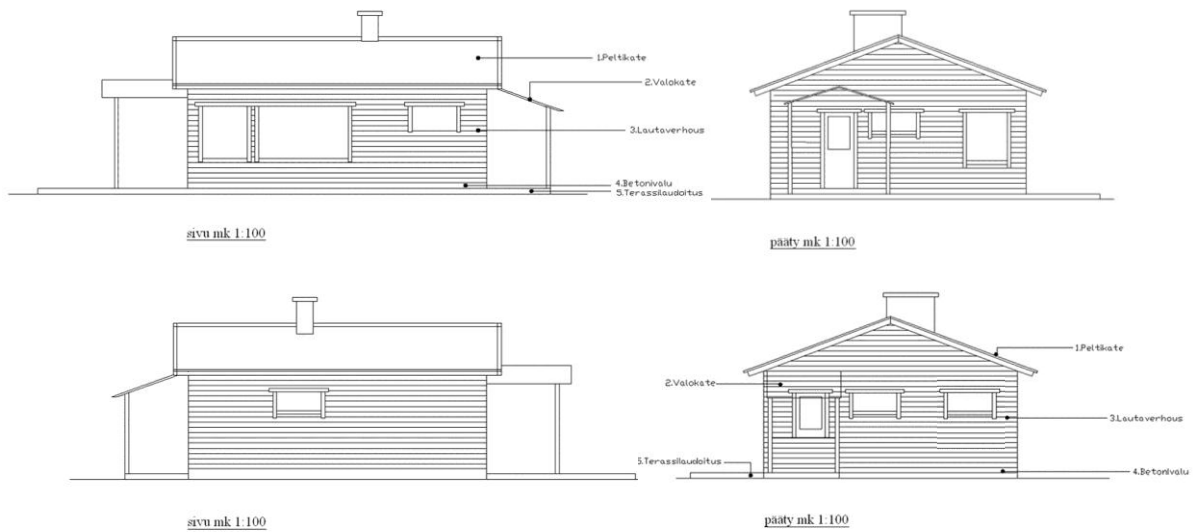
Olen ollut tyytyväinen suunnitelmiini ja asiakkailta saamani palautteen perusteella myös he ovat olleet tyytyväisiä työhöni. Toisen mökin saneerauksen toteutuksessa olin itse mukana ja paikan päällä pääsi vaikuttamaan vielä enemmän yksityiskohtiin ja tekemään pieniä muutoksia suunnitelmiin tilanteen niin vaatiessa. Toisen mökin remontointi tekemieni suunnitelmien mukaisesti tai niitä apuna käyttäen alkaa kuluvana keväänä ja loppukesästä on nähtävissä ainakin osittain valmis lopputulos.

Lähteet

- Ahlqvist, K. 2009. Vapaa-ajan asuminen – irtautumista, autonomiaa ja luonnonläheisyyttä. Kuluttajatutkimuskeskuksen vuosikirja 2009, 155-172. Tampereen yliopistopaino Oy.
- Aho, S. & Ilola, H. 2006. Toinen koti maalla? Kakkosasuminen ja maaseudun elinvoimaisuus. Rovaniemi: Lapin yliopiston kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta.
- Aluekehitysosaston julkaisu. 2001. Mökkien korjaus- ja rakentamiskampanja loppuraportti. Sisäasiainministeriö.
[[http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/EB3F868B03E4AAF7C2256B640056EB56/\\$file/mokkiraportti.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/EB3F868B03E4AAF7C2256B640056EB56/$file/mokkiraportti.pdf).] 5.4.2012.
- Kauppinen, E. 1998. Kesä Saimaalla - Huvilakulttuuria Savonlinnan seudulla. Savonlinna: Painolinna Oy.
- Kurri, M. 2010. Kesäasumisen kulttuurihistoriaa - viikonloppumajoja ja kakkoskoteja. Ympäristöministeriö ja museovirasto.
[http://www.rakennusperinto.fi/rakennusperintomme/artikkelit/fi_FI/kesaasunnot/.] 5.4.2012.
- Lounatvuori, I. 2010. Jokamiehen oikeus kesäkotiin. Ympäristöministeriö ja museovirasto.
[http://www.rakennusperinto.fi/rakennusperintomme/artikkelit/fi_FI/kesamokit/.] 5.4.2012.
- Nieminen, M. 2009. Mökkibarometri 2009. Tilastokeskus.
[http://www.tem.fi/files/22175/Mokkibaro08_raportti.pdf.] 5.4.2012.
- Ritvola, K. 1967. Huiloita ja saunoja. Porvoo: WSOY.
- Suomalaisen arjen historia 4. 2008. Porvoo: WSOY.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Rakennukset ja kesämökit [verkkajulkaisu]. 2010, Kesämökit 2010 . Helsinki: Tilastokeskus.
[http://www.stat.fi/til/rakke/2010/rakke_2010_2011-05-26_kat_001_fi.html.] 5.4.2012.
- Tilastokeskus. 1999. Suomen vuosisata. Jyväskylä: Gummerus.
- Tilastokeskus. 2007. Huvilaomistuksesta koko kansan mökkeilyyn.
[<http://www.stat.fi/tup/suomi90/kesakuu.html>.] 5.4.2012.

Alkuperäiset julkisivukuvat. Ei mittakaavassa

Uudet julkisivukuvat. Ei mittakaavassa.

HUONEKORTTI Tuusniemi

Katto- ja seinäpaneelien maalaus Tikkurila
Pohjamaali
Tikkurilan paneelikattovalkoinen

Lautalattia. Pintäkäsittely venelakalla,
Sävy Tumma tammi

Välitila laatta K-Rauta
Kuivapuristelaatta 25cm x 40 cm

Keittiön kaapit Faktum 400,- IKEA
Laatikosto x1 170,-/kpl
Allaskaappi x 2 115,- /kpl

Työtaso Numerar koivu 38mm
126cm x 62cm 59,-
186cm x 62 cm 89,-
246cm x 62 cm 119,-

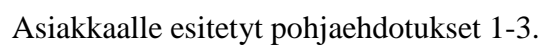
Bekväm apupöytä 39,95

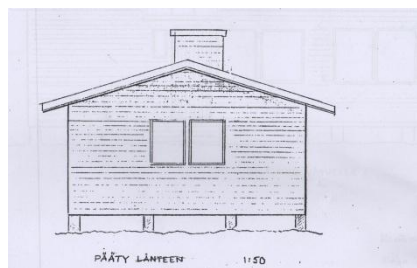
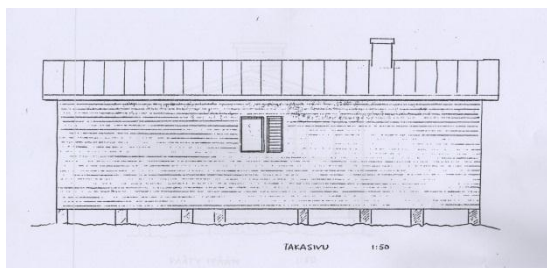
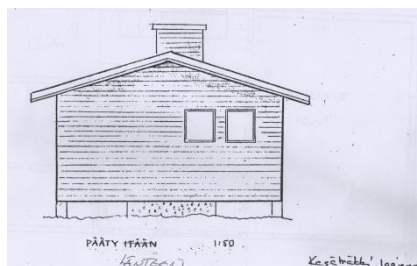
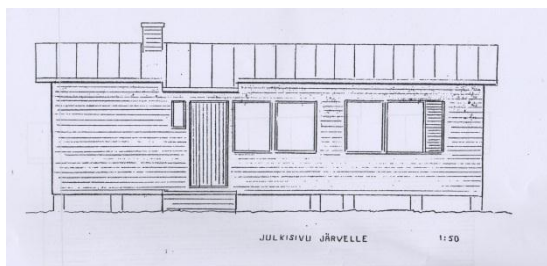

Verhokangas Aina 7,95,- /m
luonnonvärinen pellava
Verhotankosetti Beskåda 5,95
(Jokaiseen ikkunaan).

Valurautatakka Warma 649,- www.netrauta.fi
11 kW, 116 kg
K. 680mm
L535 mm
S. 510 mm

Nykyisen mökin julkisivukuvat.

Eteinen

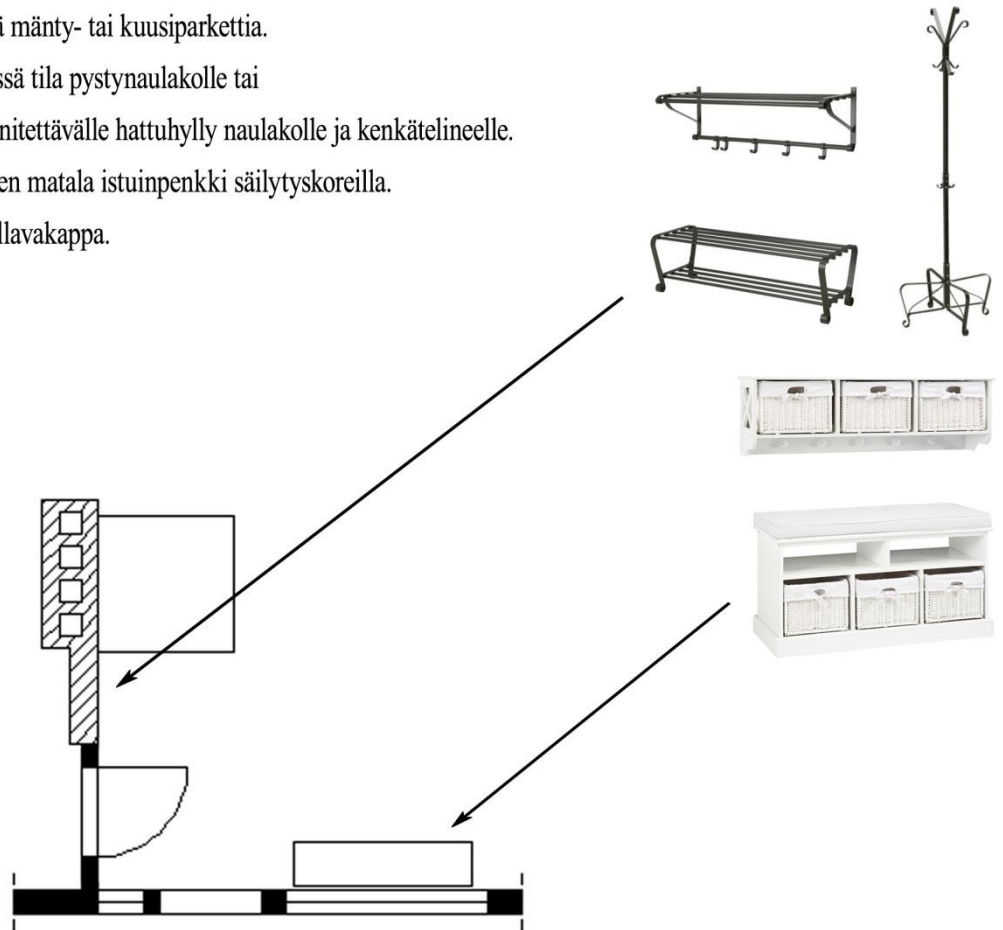
Katto- ja seinäpaneelien maalaus pohjamaalilla ja paneelikatto valkoisella.

Lattia leveää mänty- tai kuusiparkettia.

Takan vieressä tila pystyaulakolle tai seinälle kiinnitettävälle hattuhyllly naulakolle ja kenkätelineelle.

Ikkunan eteen matala istuinpenkki säilytyskoreilla.

Verhoina pellavakappa.

Katto- ja seinäpaneelit

Parkettilattia

Keittiö

Kattopaneelien maalaus pohjamaalila ja panelikattovalkoisella..

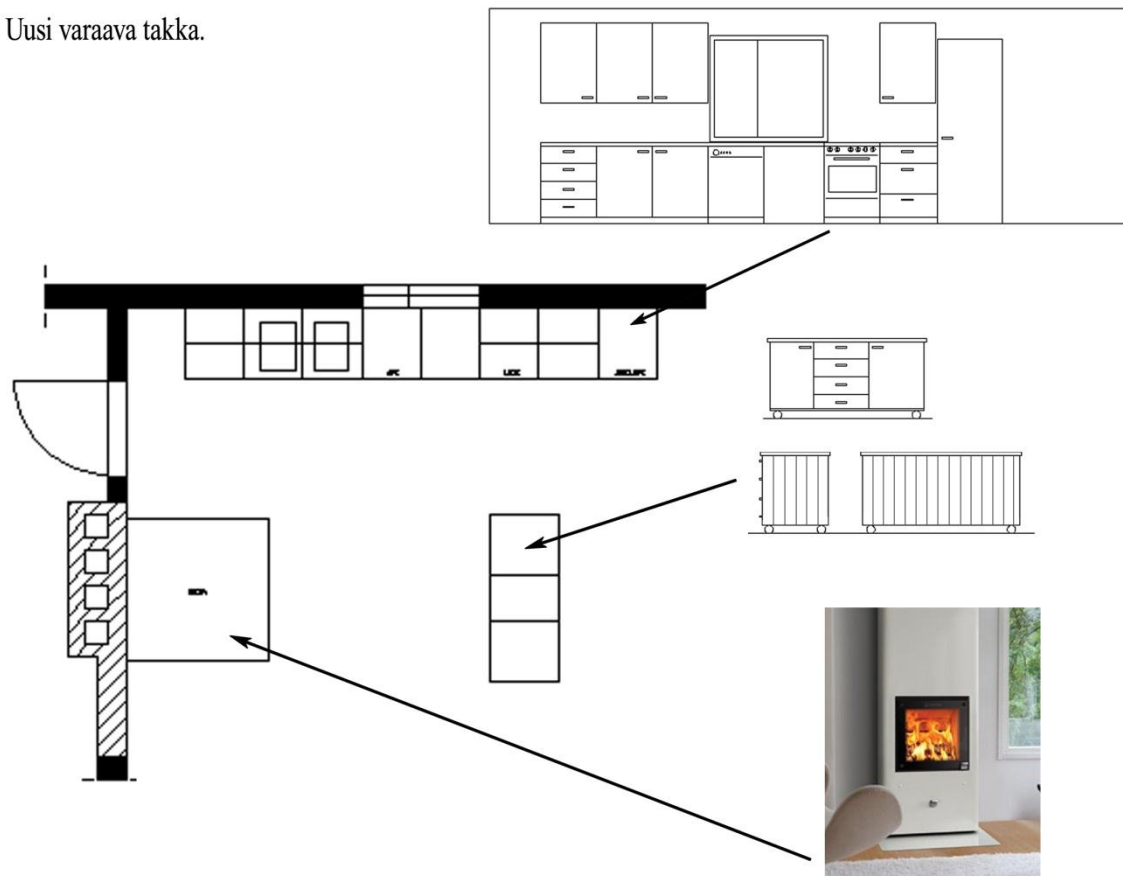
Keittiökaapistojen ja takan taustaseinien maalaus.

Vanhojen keittiökalusteiden uudelleen järjestely ja liikuteltava saareke pyörillä.

Työtasot sävytettyä liimapuulevyä, välitila laatoitetaan.

Valaisimet yläkaapistojen alle/ylle, kattovalaisimena sunnattavat spotit.

Uusi varaava takka.

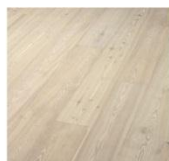

Kattopaneelit

Seinien maalisävy

T 1329 NCS S 1500-N

Parketti

Makuuhuone

Katopaneelien maalaus pohjamaalilla ja paneelikatko valkoisella.

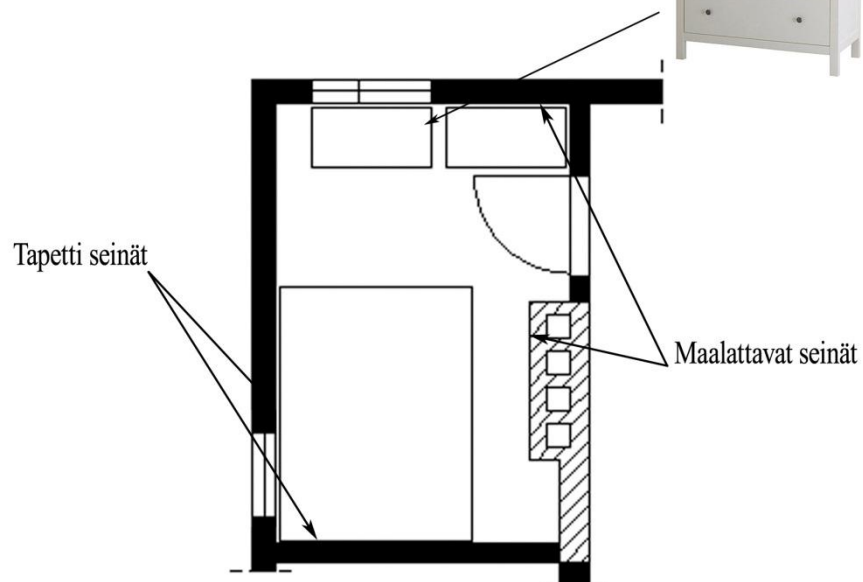
Sängyn pääty/sivuseinän tapetointi ja muiden seinien maalaus.

Lattiat laminaattia tai parkettia.

160cm leveä sänky, lipasto ja vaatekaappi.

Seinälle kiinnitettävät lukuvalaisimet, pöytä- ja kattoalaisimet.

Verhokapat pellavaa.

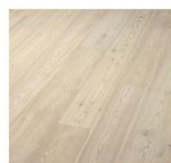

Kattopaneelit

Seinien maalisävy

T 1329 NCS S 1500-N

Laminaatti- tai parkettilattia

Tapetti

Oleskelutila

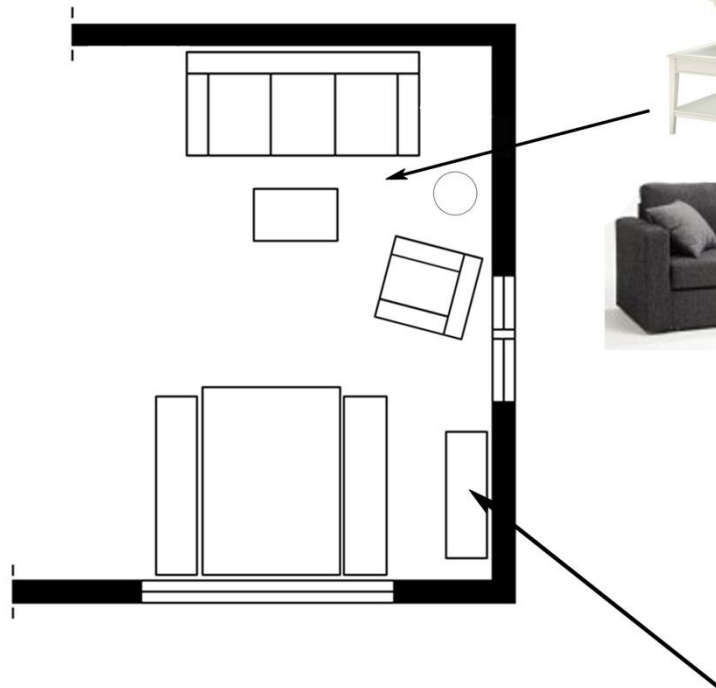
Katto- ja seinäpaneelien maalaus pohjamaalilla ja paneelikattovalkoisella.

Lattiat leveää mänty- tai kuusiparkettia.

Vuodesohva (vaihtoehtoja), nojatuoli, sohvapöytä ja lattiavalaisin.

Mökistä jo entuudestaan löytyvät astiakaappi ja pirtinpöytä ja tuolit.

Verhot ja tekstiilit pellavaa.

Katto- ja seinäpaneelit

Parkettilattia

Wc / suihku tila

Katto- ja seinäpaneelien maalaus pohjamaalilla ja paneelikatto valkoisella.

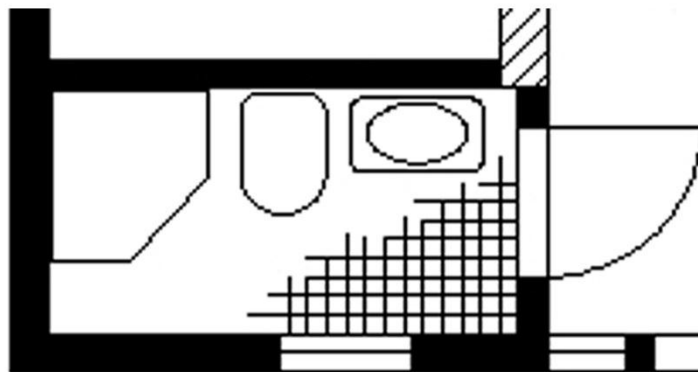
Lattiat tumanharmaata 10x10 laattaa.

Suihkukaappi ja pakastava wc-pönttö.

Kommuutti tyylinen pesupaikka / lavuaari.

Tilaa myös siivouskomerolle/välineille.

Kosteantilan kattovalaisimet.

Kattopaneelit

Laatta lattia

Terassi

Terassi nykyisen laatoituksen tilalle, koko mökin pituudelle.

Terassin reuna puusteon ja kasvillisuuden mukaisesti.

Näkösuoja vaakarimoituksella talon vasempaan pätyyn (naapurin puolella).

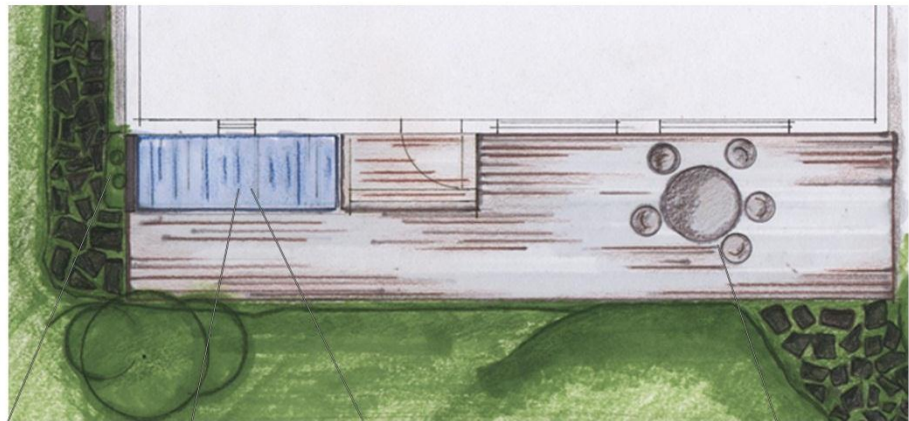
Rimoituksen ulkopuolella köynöskasvi lisäämän näkösuojaa.

Markiisi tai valokate näkösuojan ja oven välise alueelle.

Istuinryhmä oven oikealle puolelle, ikkunoiden alle.

Vanhat laatoitetus polut siistitään tai vaihdetaan liuskekiviin.

Talon päädyssä olevan polun siottaminen lähemmän mökin päätyseinää.

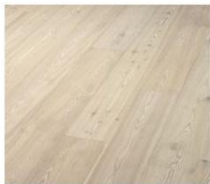

HUONEKORTTI Eteinen

Katto- ja seinäpaneelien maalaus:
Pohjamaali
Tikkurilan paneelikatto valkoinen

Tikkurila

Parketti, lehtikuusi Arctic
harjattu ,öljyvahattu/lipeä käsitelty

Timberwise

Pystynaulakko Portis 29,95,-
Seinänaulakko Portis 24,95,-
Kenkähyllä Portis 24,95,-

IKEA

Vaatenaulakko Maui 54,99,-
Penkki Maui 109,-

JYSK

Lipasto Maui 3 koria 99,-
6 koria 129,-
9 koria 169,-

Verhokapat pellavaa
CLAUDIA pellava 13,90,-/m
(5501087T200)

EUROKANGAS

Verhotankosetti Beskåda 5,95,-

IKEA

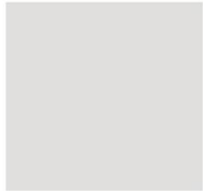
HUONEKORTTI Keittiö 1/2

Kattopaneelien maalaus: Tikkurila
Pohjamaali
Tikkurilan paneelikatto valkoinen

Parketti, lehtikuusi Arctic Timberwise
harjattu ,öljyvahattu/lipeä käsitelty

Levyseinin maalisävy Teknos
T1329 NCS S 1500-N

Välitila: K-Rauta

Valentina 29,90,-/m2

(25,7cm x 51,5cm)

Mosaiikki galaxy boss 13,40,-/m2

(28cm x 148cm)

Työtaso Numerar koivu 38mm IKEA

126 cmx 62cm 59,-

186cm x 62cm 89,-

246cm x 62cm 119,-

RST taso 120x60-2

Itä-Suomen keittiötukku

Kalustepyörä, lukittava 3,95,-

Clas Ohllson

halk. 50mm

k.68mm

HUONEKORTTI keittiö 2/2

Format kaappivalaisin 24,95,-

IKEA

Takka Centus alk. 2850,-

Nunnauuni

Leveys 594mm

Syvyys 514 mm

Korkeus 1650mm

Paino 495 kg

Verhokapat pellavaa

EUROKANGAS

CLAUDIA pellava 13,90,-/m

(5501087T200)

Verhotankosetti Beskåda 5,95,-

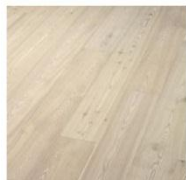
IKEA

HUONEKORTTI Makuuhuone 1/2

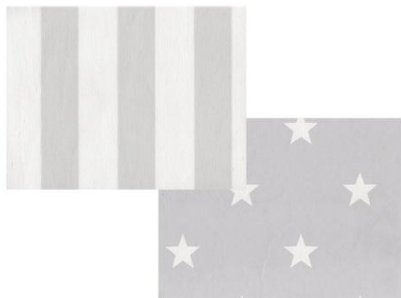
Kattopaneelien maalaus:
Pohjamaali
Tikkurilan paneelikatto valkoinen

Tikkurila

Parketti, lehtikuusi Arctic
harjattu ,öljyvahattu/lipeä käsitelty

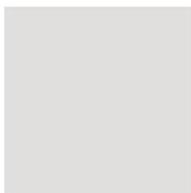
Timberwise

Tapetti Nyans 2013 18,00,- /rll

K-Rauta

Tapetti Deauville 45,00,- /rll

Levyseinien maalisävy T1329
NCS S 1500-N

Teknos

Vaatekaappi Hemnes 299,-
(L.110cm S.61cm K.198cm)
Lipasto Hemnes 119,-
(L.110cm S.51cm K.97cm)

IKEA

Lipasto Maui 3 koria 99,-
6 koria 129,-
9 koria 169,-

JYSK

HUONEKORTTI makuuhuone 2/2

Seinävalaisin Årstad 16,95,-

IKEA

Pöytävalaisin Årstad 29,95,-

Kattoriippuvalaisin House 69,95,-

Prisma

Verhokapat pellavaa

EUROKANGAS

CLAUDIA pellava 13,90,-/m
(5501087T200)

Verhotankosetti Beskåda 5,95,-

IKEA

HUONEKORTTI Oleskelutila 1/2

Katto- ja seinäpaneelien maalaus:
Pohjamaali
Tikkurilan paneelikatto valkoinen

Tikkurila

Parketti, lehtikuusi Arctic
harjattu ,öljyvahattu/lipeä käsitelty

Timberwise

Vuodekulmadivaani Juno 749,-
(L.229cm S.147c K.71cm)

Sotka

Sohvasänky Hemnes 379,-
(P..211cm S.87cm K.86cm)
Patjat alk. 45e/kpl

IKEA

Vuodesohva Ektorp alk.899,-
(L. 221cm S 103cm K99cm)

Lepotuoli Ektorp tulssta 139,-
(L.80cm S..70cm K.77cm)

HUONEKORTTI Oleskelutila 2/2

Sohvapöytä Liatorp 179,-

IKEA

(P.118cm L.78cm K.50cm)

Sohvapöytä Maui 129,-

JYSK

(L. 68cm P.100cm K.48cm)

Lattiavalaisimen jalka Stativ 89,90,-

Prisma

Varjostin Room lise 28,95,-

(halk.40cm)

Verhokapat pellavaa

EUROKANGAS

CLAUDIA pellava 13,90,-/m

(5501087T200)

Verhotankosetti Beskåda 5,95,-

IKEA

HUONEKORTTI Wc

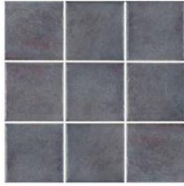

Katto- ja seinäpaneelien maalaus:

Pohjamaali

Tikkurila

Tikkurilan paneelikatto valkoinen

Lattilaatta Diamond musta 15,90,- /m²

K-Rauta

10cm x 10cm

Pakastavakäymälä Privetti 60w 1299,-

Verkkomikko.fi

(L.44cm S.63cm k.47cm)

Vaatenaulakko Maui 54,99,-

JYSK

Lipasto Maui 3 koria 99,-

Verhokapat pellavaa

EUROKANGAS

CLAUDIA pellava 13,90,-/m

(5501087T200)

Verhotankosetti Beskåda 5,95,-

IKEA